

Junts per la unitat d'un moviment estudiantil europeu davant la privatització de la universitat pública

Ens dirigim a tots i totes vosaltres des del Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans per trametre-vos la convocatòria de mobilització que tindrà lloc arreu dels Països Catalans per al 15 de novembre. Aquesta actuació, que ve acompanyada per una convocatòria de VAGA a molts centres de Secundària i a algunes Universitats, va encaminada a la realització de diferents accions per tal de donar resposta a la crida que es va fer des del 3r Fòrum Europeu d'Estudiants a Atenes (19-21 d'octubre). Des d'aquest es va instar perquè tot el moviment estudiantil eixirem al carrer per reivindicar la paralització de les reformes neoliberals que suposen l'aplicació de l'*Espai Europeu d'Ensenyament Superior* (EEES). Tota aquesta reforma, coneguda també com a *Procés de Bolonya*, que cerca destruir els nostres drets com a estudiants i estudiantes, té unes pautes d'aplicació molt fragmentades que dilueixen i dificulten la seua identificació. Per això us presentem una sèrie de consideracions repartides en tres nivells que doten d'un contingut crític les denúncies que des del Fòrum i des del SEPC volem donar a conèixer amb la voluntat que tothom les faça seus i participe de les accions convocades.

A nivell general

- El debat que s'ha portat i es continua portant als nostres centres sobre les reformes tan sols gira al voltant de la seua aplicació, i mai sobre els continguts de les mateixes. A més a més, els plaços d'urgència pel que respecta a la posada en marxa de l'EEES, provoquen una assumpció del procés sense un balanç crític necessàriament exigible.

- Es treballa sobre la premisa que «la Universitat ha d'estar al servei de la societat», però realment es considera que «l'educació ha de respondre a les necessitats de l'empresa i del mercat», aplicant una visió reduïda i tendenciosa del que representa la "societat". Així doncs, la Universitat perd la seua vertadera autonomia, la seua capacitat d'obrir-se a les necessitats del món contemporani sota la independència moral i científica de tot poder polític i econòmic. L'adaptació de l'ensenyament universitari a les exigències del mercat neoliberal implica la conseqüent pèrdua de la distància necessària per al foment d'un autèntic pensament crític.

- No podem aïllar aquesta reforma del procés socioeconòmic que s'està vivint a nivell mundial. Així doncs, les directrius generals d'aquesta convergència europea en educació superior són marcades per l'Organització Mundial del Comerç (OMC) amb el seu Acord General sobre el Comerç de Serveis (AGCS), on es considera l'educació com un «servei públic d'interès econòmic general» preparat per a ser privatitzat. De fet, la participació de la Comissió Europea amb els seus informes sobre l'adequació entre l'*Estratègia de Lisboa* (2000) i l'EEES mostren l'objectiu de reconversió industrial de la Universitat segons la lògica de mercat.

- La creació del sistema comparable i comprensible de titulacions està clarament guiada per la pretensió de construir tot un mercat europeu d'educació superior i poder

comerciar amb facilitat amb "productes educatius". Com a objectiu central, es busca la competitivitat del sistema europeu d'educació superior i l'atracció mundial d'estudiants i estudiantes, perquè aquests ja no són considerats ciutadans en l'exercici del seu dret (l'educació), sinó potencials consumidors i clients d'una mercaderia.

A nivell d'aplicacions del procés

Sobre les titulacions

- L'estructura de cicles impulsada per la convergència tan sols aprofundeix en la precarització i devaluació dels Graus, alhora que consolida una demanda creixent per cursar uns Postgraus cada vegada més encarats a convertir-se en necessitat per a molts i negoci per a uns pocs. Per tant, observem com la Universitat esdevé un gran canal de formació professional orientat a futurs/es treballadors/es precaris/es fragmentaris/es i desqualificats/des.

- Mentre que el Grau sofreix una rebaixa de coneixements i una desqualificació generalitzada, el Postgrau d'especialització assumeix l'elitització: augment de taxes, proves d'accés, *númerus clausus*, increment del ritme de treball de l'estudiant o l'estudianta...

Sobre les beques i ajudes

- Es preocupant la possible substitució lenta de les ajudes a fons perdut (beques) pels préstecs-renta, és a dir, el compromís de pagament futur de les despeses dels estudis (hipoteca) amb la devolució encara confusa sota determinats interessos.

- Es parla molt de mobilitat i de facilitar els tràmits burocràtics, sobretot pel que respecta a la convalidació de crèdits, però poc o res es parla de les traves econòmiques lligades estretament a l'oferta de beques Erasmus. Es veu clara una necessària adaptació d'aquestes al nivell de vida del país d'acollida.

Sobre el model pedagògic

- A les nostres aules ens trobem diferents pràctiques innovatives pel que respecta a metodologies d'aprenentatge. Aquesta reforma pedagògica que suposadament acompanya la convergència és una farsa. La majoria dels professors/es no se la creuen i l'administració desil·lusiona en no ser capaç de copsar la important injecció de recursos per a formació del professorat i renovació d'infraestructures que suposa, sent aquestes plantejades només de forma molt tímida.

- La falsa concepció de revolució pedagògica continua en un altre sentit. Se'ns planteja un canvi sobre allò que s'ha d'aprendre, indicant la necessitat de fomentar l'adquisició de competències i habilitats enfront dels coneixements. Tot això perquè els seus objectius de l'educació són: les necessitats del mercat laboral de treball i d'una societat en constant transformació. La capacitat d'adaptació és més important que els coneixements substantius, deixant de banda les consideracions acadèmiques i pedagògiques per centrar la selecció dels continguts en les demandes dels empleadors. En lloc d'entendre les competències com part de la metodologia, es prenen com a fi en si mateixes. En altres paraules, es busca substituir els objectius cognoscitius generals per l'adquisició de competències particulars: les que assegurin la productivitat del treballador i de la treballadora.

Sobre els crèdits ECTS

- L'establiment del nou còmput d'hores d'aquest tipus de crèdit (25/30h de treball de l'estudiant), consagra la figura de l'estudiant a temps complet. Equival a traslladar la jornada de treball de 35h setmanals a l'ideal d'estudiant. Això implica la impossibilitat de compaginar feina i estudis al mateix temps. Ara bé, després de les reivindicacions dels cursos anteriors s'ha aconseguit, pel que respecta al govern de l'Estat espanyol, que considere la possibilitat d'oferir una doble via en les noves titulacions perquè aquest model d'estudiant present als nostres centres pugui continuar acudint a la universitat. Tan sols hem d'estar vigilants per veure com és aquesta via i amb quines condicions s'oferta.

Sobre la qualitat

- L'objectiu de la qualitat de l'ensenyament superior s'entén des de l'òptica de la competitivitat entre els centres universitaris. Conjuntament amb la introducció de les tècniques de gestió privada suposa la subordinació als criteris d'eficiència, eficàcia i rendibilitat sobre qualsevol altra consideració. Un model mercantilista que agreuja i és motor de generació de desigualtats entre els diferents centres.

Sobre la llengua

- La generació d'una dinàmica competitiva i de creació de pols d'exel·lència afavoreixen l'hegemonia de certs idiomes i cultures sobre altres. De fet, des de la creació del "Distrito Único" a l'Estat espanyol, el nombre de classes en català no ha parat de decréixer i ara es comencen a oferir cursos de postgrau completament en anglès. A això s'ha de sumar l'homologació de titulacions a nivell europeu, que amenaça l'autonomia universitària i pot treure de les universitats les particularitats de cada país.

A nivell de l'Estat espanyol

- La reforma de la LOU ha estat una farça. El PSOE, enlloc d'abolir-la com havia promès a les eleccions, s'ha dedicat a maquillar sobre tot alguns dels punts més controvertits, però deixant intacte l'esperit neoliberal contra el que va eixir tota la comunitat universitària en temps del PP (hem de recordar que es tracta de la llei marc sobre la qual s'aplica l'EEES a l'Estat espanyol).

- El Reial Decret per a l'Ordenació dels Ensenyaments Universitaris aprovat el passat 27 d'octubre guarda moltes sorpreses desagradables que hem de criticar, entre les quals: al títol apareix el nom de la universitat; les pràctiques, que poden arribar a 60 crèdits, no són remunerades; l'agència estatal de qualitat (ANECA) controla realment l'autonomia universitària... Per una altra banda, la urgència del termini per a presentar les primeres propostes de futurs Graus (febrer de 2008), ens porta a exigir una plantada general de les universitats públiques dels Països Catalans sota domini espanyol perquè pugui garantir-se un mínim procés democràtic de debat a l'hora d'elaborar els nous plans d'estudi amb garanties de "qualitat". Així, exigim que l'horitzó inicial es contemple sols i exclusivament per al curs 2008/2009.

A nivell de l'Estat Francès

- La reforma de les universitats té com a objectiu la competitivitat i la rendibilitat -és a dir, uns valors que només existeixen contràriament als interessos de la majoria. S'han

d'atacar, per tant, les preocupacions capitalistes de la reforma i als que la defensen, lluitant ara i sempre contra el sistema LMD (Llicenciatura-Màster-Doctorat) que aboca de grat o per força l'alumnat cap a uns estudis universitaris curts i professionalitzants, lluny de l'esperit crític i de la recerca anomenada experimental no rendible als ulls de la patronal i dels governs. Així doncs, és aquest sistema sobre el qual reposa l'aplicació de totes les reformes liberals que concerneixen la Universitat de Perpinyà.

- A aquest procés de destrucció de la universitat pública s'ha afegit, entre altres coses, l'any 2005, el decret ANR (per a l'Agència Nacional de la Recerca), que sotmet la investigació als interessos capitalistes a través de finançaments dels projectes d'investigació segons criteris d'innovació, d'excel·lència i de rendibilitat econòmica.

- La nova llei relativa a les llibertats i responsabilitats de les universitats, és a dir, la Llei d'Autonomia, s'inscriu completament en aquest seguit de reformes liberals. El text situa clarament la universitat com una eina suplementària a la disposició dels caps d'empresa. Llança les universitats, a través de la reducció i limitació del finançament públic, als braços del capitalisme salvatge. De fet, introdueix al Consell d'Administració de la universitat un cap d'empresa i un altre agent del món econòmic, a banda d'augmentar les competències d'aquest òrgan permeten que decidisca la supressió o creació de carreres i projectes d'investigació entre altres qüestions.

Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC)
Països Catalans, 10 de novembre de 2007